

ТОЛЕРАНТНІСТЬ В ОСНОВІ ТОВАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

*ДІТКОВСЬКА Ельвіра, здобувач вищої освіти
спеціальність 204 «ТВТППТ»*

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: авторами розглянуто толерантний підхід у харчовій промисловості. Окреслено основні проблеми та негативні наслідки, пов'язані з відсутністю толерантного підходу. Визначено окремі напрями вирішення проблеми.

Ключові слова: толерантність, споживач, товаровиробник, пальмова олія, харчова промисловість, екологічна проблема.

Толерантність це складне і багатоаспектне явище, яке розглянемо в якості оцінки діяльності представника конкретної галузі. З точки зору товаровиробника харчової промисловості, толерантність спрямована на вивчення потреб споживача для задоволення його потреб. Під впливом глобалізаційних перетворень технологічні процеси, пов'язані із випуском готової продукції можуть бути орієнтовані на потреби зовнішнього споживача з дотриманням певних норм та стандартів якості до готової продукції. Таким чином проявляючи толерантність до внутрішнього та зовнішнього споживача, товаровиробник орієнтується на ринок споживача. Водночас бажання до отримання надприбутків підштовхує товаровиробників до пошуку варіантів здешевлення готової продукції, часто за рахунок здешевлення сировини та її якості.

Розглянемо в якості прикладу пальмову олію, дешевизна видобутку якої зробила її дуже популярною в сучасному світі. «Пальмова олія - жовта маслоподібна олія, яку отримують із плодів олійної пальми і використовують як харчовий жир, а також для виготовлення мила, свічок тощо» [1].

Стрімке зростання популярності використання пальмової олії в якості сировини, пояснюється високою врожайністю культури, порівняно з іншими олійними, відносно високою температурою плавлення, «нерафінованої олії - 36°C, твердої - 54°C» [2], що робить її привабливою для кондитерської галузі, та інших галузей харчової промисловості.

Кожна із фракцій розподіляється на групи за температурою застигання, з

різними властивостями, які мають відмінне застосування. Саме високоплавкі фракції забезпечили пальмовій олії таке широке використання в косметичній та харчовій промисловості, де ця олія замінює дорожчі або гірші за якістю тваринні жири. Пальмова олія майже витіснила тваринні жири з миловаріння. В харчовій промисловості вона заміщує собою дороге масло. Застосовується також у миловарінні, приготуванні стеарину, маргарину, в кулінарії і кондитерській справі, як мастильна речовина, для виробництва біопалива. Іноді невелика кількість пальмової олії входить до складу пакувань локшини швидкого приготування [3].

Характерні складові пальмової олії можна розглянути на прикладі рис. 1.

Рис.1 Склад пальмової олії, %

Джерело: побудовано за даними [4].

Водночас популярність пальмової олії сприяла збільшенню площі насаджень, за рахунок вирубки та знищення місцевої флори, що стало значною екологічною проблемою. В даному випадку ми стикаємось з низкою проблем, пов'язаних з відсутністю толерантного ставлення до довкілля, через брак культури та свідомості виробників, за потурання держави.

Шкода чи користь пальмової олії для здоров'я людей є неоднозначні, на цей предмет триває багато дискусії. Деякі науковці у своїх дослідженнях зазначають, що збільшення споживання пальмової олії у 23 країнах виявлено значущий зв'язок з вищим рівнем смертності від ішемічної хвороби серця [5], підвищує кров'яний тиск [6]. Крім того, початкові дослідження показують, що пальмітинова кислота, що міститься в пальмовій олії, може

сприяти метастазуванню раку. Тим не менше, клінічні дослідження ще тривають [7].

Незважаючи на наявність негативних характеристик пальмової олії, як продукту, так і культури, яка шкодить екології прогнози експертів передбачають зростання попиту на неї. Очікується, що світове виробництво пальмової олії збільшиться на 2,9 млн тонн у 2022-2023рр. Ціни на рослинну олію були нестабільними в 2022 році, і ця волатильність може повторитися в 2024 р., якщо виробництво не збільшиться [8].

У формуванні соціально-економічних пріоритетів значну роль відіграють установки суспільства на адаптацію до мінливих умов, характер взаємодії сторін. Існуючі умови намагаються забезпечити виробничий і соціальний вимір стабільного розвитку, але часто без урахування потенційних ризиків і наслідків у майбутньому [9-10].

Ознаки толерантності притаманні розвиненому й висококультурному суспільству. Проблема відсутності толерантного ставлення до екології вимагає концептуального підходу до процесу виробництва, з урахуванням ощадних технологій, пошуку альтернативних варіантів виробництва зі збереженням місцевої флори тощо. Проблема збереження здоров'я нації має більш глибинний характер, який розглядається на макро і мікро рівнях. З одного боку держава повинна виховувати високоморального товаровиробника з іншого боку міняти сама відносно вибору пріоритетів, відповідаючи за здоров'я нації тощо.

Література

1. Palm oil. URL: <https://www.dictionary.com/browse/palm-oil>.
2. Fauzi, S. H. M., Abd Rashid, N., & Omar, Z. (2013). Effects of chemical interesterification on the physicochemical, microstructural and thermal properties of palm stearin, palm kernel oil and soybean oil blends. *Food chemistry*, 137(1-4), 8-17.
3. O. O. Oguntibeju, A. J. Esterhuyse & E. J. Truter (2009) Red palm oil: nutritional, physiological and therapeutic roles in improving human wellbeing and quality of life, *British Journal of Biomedical Science*, 66:4, 216-222, DOI: 10.1080/09674845.2009.11730279.

4. Poku, K. (2002). *Small-scale palm oil processing in Africa* (Vol. 148). Food & Agriculture Org.
5. Kadandale, S., Marten, R., & Smith, R. (2019). The palm oil industry and noncommunicable diseases. *Bulletin of the World Health Organization*, 97(2), 118.
6. Chen BK, Seligman B, Farquhar JW, Goldhaber-Fiebert JD. Multi-country analysis of palm oil consumption and cardiovascular disease mortality for countries at different stages of economic development: 1980–1997. *Global Health*. 2011 12 16;7(1):45. doi: <http://dx.doi.org/10.1186/1744-8603-7-45> PMID: 22177258
7. Nahian, M. R., Islam, M. N., & Khan, S. (2016, December). Production of Biodiesel from Palm Oil and Performance Test with Diesel CI Engine. In *Int. Conf. Mech. Ind. Energy Eng* (Vol. 2016, pp. 26-27).
8. Світове виробництво пальмової олії збільшується, - огляд іноземних ЗМІ за 04 листопада 2022 року. URL: <https://minagro.gov.ua/news/svitove-virobnytvo-palмовoyi-oliyi-zbilshuyetsya-oglyad-inozemnih-zmi-za-04-listopada-2022-roku>.
9. Лесік, І. М. (2018). Соціально-економічні аспекти розвитку суспільства. Вісник аграрної науки Причорномор'я. Вип. 4. 11-17. DOI: 10.31521/2313-092X/2018-4(100)-2.
10. Lesik, I., Bobrovska, N., Bilichenko, O., Dranus, L., Lykhach, V., Dranus, V., Stoian, O., Kolevatova, A. & Nazarenko, I. (2020). Assessment of management efficiency and infrastructure development of Ukraine. *Management Science Letters*, 10(13), 3071–3080. <https://doi.org/10.5267/j.msl.2020.5.016>.

Abstract: *The authors consider the tolerant approach in the food industry. The main problems and negative consequences associated with the lack of a tolerant approach are outlined. Some directions for solving the problem are determined.*

Keywords: *tolerance, consumer, producer, palm oil, food industry, environmental problem.*

**Науковий керівник – ЛЕСІК Ірина,
д-р філософії з економіки, доцент
доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв**